

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E. c)

Istorie

Test 13

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Pe 21 august 1968, Armata Roșie și armatele auxiliare ale Tratatului de la Varșovia invadează Cehoslovacia și ocupă Praga fără să întâmpine vreo rezistență armată, populația respectând consemnele date de partid. [...] Dar, chiar dacă operațiunea militară este o reușită, ea se soldează rapid pe plan politic și psihologic cu un eșec usturător. Sovieticii credeau că vor putea reedita la Praga scenariul pe care îl folosiseră cu succes la Budapesta, în 1956, și că-i vor determina pe neostaliștii partidului să apeleze la ajutorul «marelui frate» pentru reinstaurarea «legalității socialiste». [...] Evenimentele din vara lui 1968, i-au pus în multe privințe pe picior greșit pe conducătorii sovietici și pe aliații lor conservatori și neostaliști din democrațiile populare din Europa de Est. Într-adevăr, coeziunea blocului socialist chiar dacă a fost restabilită încă o dată [...] prin intervenția blindatelor, a dat semne îngrijorătoare de șubrețire. [...] România nu a participat la «strunirea» promotorilor «Primăverii de la Praga» și a condamnat inițiativa aliaților săi.”
(S. Berstein, P. Milza, *Istoria Europei*)

B. „Între București și Moscova a început o confruntare din cauza planificării economice în CAER [Consiliul de Ajutor Economic Reciproc], ferm respinsă de echipa lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, care invoca tot mai des independența și suveranitatea statelor socialiste, singurele în măsură să decidă asupra direcțiilor de dezvoltare a economiei. [...] «Liberalizarea» internă [...] avea să vină o dată cu noua fază a conflictului cu Moscova. Pretextul l-a oferit publicarea în revista Universității din Moscova a unui studiu semnat de E. B. Valev, care propunea crearea unui complex economic internațional [...]. «Contribuția» românească avea să fie cea mai importantă [...] Planul Valev a fost denunțat în termeni viguroși în revista «Viața economică», fiind prezentat ca un atentat la independența și integritatea țării.

În contextul favorabil creat de conflictul dintre Moscova și Beijing, PMR și-a afirmat poziția independentă în «Declarația cu privire la poziția Partidului Muncitoresc Român în problemele mișcării comuniste și muncitorești internaționale». [...] Declarația afirma dreptul la independență al fiecărui Partid Comunist (muncitoresc), egalitatea în drepturi a acelor partide și neamestecul în afacerile interne, ca principii de bază ale relațiilor din cadrul mișcării comuniste și muncitorești internaționale.”
(F. Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți o formațiune politică precizată în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la Armata Roșie. **2 puncte**
3. Menționați câte un spațiu istoric precizat în sursa **A**, respectiv în sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că în cadrul blocului socialist coeziunea a fost restabilită. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două practici politice totalitare utilizate de statul român, în afara celor la care se referă sursele **A** și **B**. **6 puncte**
7. Menționați un principiu politic consacrat prin legea fundamentală adoptată de statul român în 1991. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„[...] În vremea aceasta se pregătea să intre însă în Muntenia o mare armată turcă, în frunte cu Soliman [...], care avea poruncă strașnică de la sultan [...] să aducă Moldova din nou sub ascultarea Porții. [Sultanul] Mahomed al II-lea avea într-adevăr motive puternice să se teamă de acțiunea lui Ștefan. Acesta, odată tronul consolidat, nu numai că refuzase să mai plătească tribut, dar prin campaniile sale repetate în Țara Românească arăta că vrea să scoată și această țară din zona de influență otomană. Apoi, nu se putea uita nici faptul că domnul Moldovei cucerise Chilia, această cetate pe care Mahomed al II-lea ar fi vrut-o pentru sine. [...] În august 1474 Soliman era la Sofia; după ce își strânse toată oastea și făcu pregătirile necesare porni înspre Dunăre. Abia la sfârșitul lui decembrie sau în primele zile ale lui ianuarie 1475 pătrunse în Moldova. [...]

După obiceiul cel vechi, Ștefan a poruncit să se facă pustiu în fața dușmanului. Locuitorii satelor de pe drumul pe care înainta Soliman și-au părăsit locuințele, ascunzând vite, grâne, nutreț, tot ce aveau. «Ce nu s-a putut ascunde, a trebuit să fie ars, fiecare și-a ars propria casă», spune un izvor contemporan. [...] Pe de altă parte, Ștefan a căutat un loc potrivit de luptă care să nu permită desfășurarea tuturor forțelor lui Soliman, mult superioare ca număr, și în același timp să favorizeze mișcările proprii. Un asemenea loc era în fața orașului Vaslui [...]. Terenul mlăștinos, mărginit de păduri, corespundea de minune intențiilor lui Ștefan. Aici s-a și dat lupta. În ziua de 10 ianuarie 1475, într-o marți, se lăsase o negură deasă care favoriza în gradul cel mai înalt atacul pentru cei care știau locurile și, dimpotrivă, încurca pe străinii necunoscători. Profitând de acest fapt, Ștefan a început lupta. [...] Ștefan s-a aruncat el însuși în mijlocul bătăliei de la Vaslui [...] și a determinat retragerea turcilor. [...] Urmărirea a durat aproape patru zile [...], «pe un mare noroi». Unii dintre fugari «s-au înecat în apa Siretului», alții în Dunăre; pe mulți i-a luat prizonieri.»

(C. C. Giurescu, D. C. Giurescu, *Istoria Românilor*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți bătălia antiotomană, precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați domnitorul Moldovei și o acțiune desfășurată de acesta pentru pregătirea luptei din 1475, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la consecințele luptei din 1475. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la cauzele expediției militare organizate de otomani în Moldova, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia statul medieval Moldova se consolidează în secolul al XIV-lea prin acțiuni desfășurate în politica internă. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre constituirea și evoluția statului român, având în vedere:

- precizarea unei cauze a elaborării proiectelor politice referitoare la statul român în secolul al XVIII-lea;
- menționarea a două proiecte politice referitoare la statul român, elaborate în 1848 și a câte unei caracteristici a fiecăruia dintre acestea;
- prezentarea unui fapt istoric desfășurat în spațiul românesc în anul 1859;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția statului român în perioada 1864-1866 și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. c)
Istorie
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Test 13

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: Partidului Muncitoresc Român/PMR, Partidul Comunist **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: *Pe 21 august 1968, Armata Roșie și armatele auxiliare ale Tratatului de la Varșovia invadează Cehoslovacia, Armata Roșie participă la ocuparea orașului Praga etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
3. **câte 3 puncte** pentru fiecare răspuns: Varșovia/Cehoslovacia/Praga/Budapesta/Europa de Est/România, București/Moscova/Beijing **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).** **(3px2=6p)**
4. **3 puncte** pentru scrierea literei **A**
5. **7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
Exemplu: *Cauză: din cauza planificării economice în CAER [Consiliul de Ajutor Economic Reciproc] și efect: Între București și Moscova a început o confruntare etc.*
6. **câte 1 punct** pentru menționarea oricăror alte două practici politice totalitare utilizate de statul român, în afara celor la care se referă sursele **A** și **B** **(1px2=2p)**
Exemplu: *cenzura, cultul personalității etc.*
câte 2 puncte pentru prezentarea fiecărei practici politice menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la practica politică **(2px2=4p)**
7. **4 puncte** pentru menționarea oricărui principiu politic consacrat prin legea fundamentală adoptată de statul român în 1991
Exemplu: *separarea puterilor în stat etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**

SUBIECTUL al II – lea

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: *bătălia de la Vaslui/Vaslui* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru răspunsul: *al XV-lea* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
3. **3 puncte** pentru răspunsul: *Ștefan cel Mare*
3 puncte pentru menționarea oricărei acțiuni desfășurate de acesta pentru pregătirea luptei din 1475
Exemplu: *Ștefan a poruncit să se facă pustiu în fața dușmanului etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
4. **câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la consecințele luptei din 1475 **(3px2=6p)**
Exemple: *a determinat retragerea turcilor, Urmărirea a durat aproape patru zile [...], «pe un mare noroi» etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la cauzele expediției militare organizate de otomani în Moldova
câte 3 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat **(3px2=6p)**

Exemplu: Acțiunile desfășurate de Ștefan cel Mare îi determină pe otomani să organizeze expediția militară în Moldova. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *Acesta, odată tronul consolidat, nu numai că refuzase să mai plătească tribut și prin campaniile sale repetate în Țara Românească arăta că vrea să scoată și această țară din zona de influență otomană etc.* **Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului care cuprinde atât punctul de vedere, cât și informațiile/informația. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.**

6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date - prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** organizarea instituției politice centrale **etc.**) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

SUBIECTUL al III – lea

(30 de puncte)

Informația istorică – 24 de puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru precizarea oricărei cauze a elaborării proiectelor politice referitoare la statul român în secolul al XVIII-lea (**de exemplu:** dorința modificării statutului internațional al Țărilor Române **etc.**)
- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două proiecte politice referitoare la statul român, elaborate în 1848 (**de exemplu:** *Prințipiile noastre pentru reformarea patriei, Proclamația de la Islaz etc.*) **(3px2=6p)**
câte 3 puncte pentru menționarea oricărei caracteristici a fiecăruia dintre acestea (**de exemplu:** prevede unirea Moldovei cu Țara Românească, solicită emanciparea și împrumutarea țăranilor prin despăgubire **etc.**) **(3px2=6p)**
- **2 puncte** pentru menționarea oricărui fapt istoric desfășurat în spațiul românesc în anul 1859 (**de exemplu:** dubla alegere a lui Al. I. Cuza **etc.**)
3 puncte pentru prezentarea faptului istoric menționat - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la faptul istoric și se utilizează relația cauză-efect;
1 punct pentru precizarea doar a unei informații referitoare la faptul istoric
- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la evoluția statului român în perioada 1864-1866 (**de exemplu:** Evoluția statului român în perioada 1864-1866 se realizează prin acțiuni reformatoare desfășurate în plan intern. **etc.**)
4 puncte pentru **sustinerea punctului de vedere** formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
- **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**